

BEKÆMPELSE AF KÆMPE- BJØRNEKLO

I BALLERUP

– en fælles indsats
kan gøre en forskel

B A L L E R U P

Kæmpe-Bjørneklo

(*Heracleum mantegazzianum*)

**er en smuk,
men farlig plante,
som vi skal gøre en ekstra
indsats for at bekæmpe**

Bjørneklo i Ballerup

Ballerup Kommune har i mange år gennemført en massiv indsats mod Bjørneklo på de kommunale jorde. Siden 1997 har vi ikke anvendt pesticider, men har bekæmpet Bjørneklo manuelt, med maskiner, og med får og kvæg.

Ballerup Kommune har mange rekreative og udyrkede områder, hvor Bjørnekloen stortrives. Af eksempler kan nævnes Måløv Naturpark, Skovlunde Naturpark, Sømosen og Råmosen.

Bjørnekloen skelner ikke mellem kommunal og privat jord. Bekæmpelsen bliver derfor først rigtig effektiv, når kommune, borgere og virksomheder samarbejder om bekæmpelsen. Der er allerede nogle natur- og grundejerforeninger, der har dannet netværk (Bjørnebander), og der er stadig behov for flere frivillige. Vi opfordrer derfor borgere og grundejerforeninger til at hjælpe os med at bekæmpe Bjørneklo i lokalområdet.

Kæmpe-Bjørneklo – når mode bliver et naturproblem

Bjørneklo fortrænger dyr og planter

Bjørneklo er ikke hjemmehørende i den danske natur, men er indført fra Kaukasus i 1870. I 1960'erne blev det populært at have afblomstrede skærme hængende i dagligstuerne. I dag findes bjørneklo i hele Europa og planten er et stort problem i Danmark.

Bjørneklo har ingen naturlige fjender i den danske natur. På grund af sin højde optager kolonier af bjørneklo op til 80 % af lyset, og fortrænger anden vegetation. Langt de fleste dyr forsvinder, fordi der ikke er mange insekter og snegle, der kan leve på Bjørnekloen. Fuglene forsvinder også, da de ikke kan lide at bygge rede i mørket under bjørnekloen. Planten spreder sig altså til skade for det vilde plante- og dyreliv, og mindsker derved den biologiske mangfoldighed.

Bjørnekloen er sejlivet

En stor plante kan sætte ca. 50.000 frø, hvoraf knap en fjerdedel er spiredygtige. Det betyder, at én plante i teorien kan blive til ca. 12.000 planter. Heldigvis er det ikke alle frø, der bliver spredt til voksesteder, hvor der er mulighed for at spire. Men én plante vil i løbet af få år betyde, at store områder kan blive dækket af bjørneklo.

Afklippede skærme som efterlades på jorden, vil med stor sandsynlighed tvangsmodne og sætte frø.

Frøene kan ligge i jorden i 8-10 år og stadig være spire-dygtige. En indsats mod bjørneklo skal derfor stå på lige så længe for at sikre, at Bjørnekloen er overvundet.

Bjørnekloen er giftig for mennesker

Plantens saft kan give udslæt med vabler, der ligner brandsår og som gør meget ondt. Har du fået saften på dig og samtidig udsættes for solstråler, medfører det forbrændinger på huden samt overfølsomhedsreaktioner, som kan være svær at slippe af med. Vask grundigt med vand og sæbe, så hurtigt som muligt efter kontakt med plantesaft og undgå sollys. Ved omfattende kontakt bør man kontakte læge.

Saften er forskellige steder på planten og ikke kun i snitfladerne. Derfor kan man få udslæt bare ved at røre ved planten.

BØRN BØR ALDRIG VÆRE ALENE I OMRÅDER MED BJØRNEKLO!

Bjørneklo er en plante vi skal have respekt for, men den er ikke uovervindelig.

Ballerup Kommune bekæmper Kæmpe-Bjørneklo

Vi anvender ikke pesticider, men bruger kvæg og får, maskiner og manuel bekæmpelse. Desuden hjælper vi borgerne i deres indsats mod Bjørneklo.

Får og kvæg spiser sig gennem bjørneklobestande

Kommunen har de seneste år udvidet folde og etableret folde der afgræsses af køer og får. Bekæmpelse med kvæg og får er effektiv. Dyrene elsker Bjørneklo og spiser skuddene før anden vegetation. En anden fordel er, at Bjørneklo har en høj foderværdi.

Kommunen bekæmper med maskiner og redskaber

Langs veje og stier i naturparker og andre bynære arealer bekæmper Ballerup Kommune bjørneklo med slåning med maskiner. Der anvendes maskiner med overtryksførekabine med pollenfilter, så saft og partikler ikke kommer ind i kabinen.

Et af de store problemer med bjørneklo er, at den kan vokse alle vegne, og det er ikke alle steder, det er muligt at bruge maskiner. Det kan være levende hegn, åbrinker og naturprægede friarealer. Derfor foregår en del bekæmpelse manuelt.

Hvis du gerne vil i gang med at bekæmpe Kæmpe-Bjørneklo

Har du bjørneklo på dine egne arealer, er det dit ansvar at bekæmpe dem, men du er velkomne til at kontakte Kommunen for hjælp og vejledning.

Der er allerede Bjørnebander og enkeltpersoner, som er i fuld gang med at bekæmpe Bjørneklo i deres nær-områder. Det er en indsats som er uvurderlig i kampen mod planten, idet Bjørnebanderne løbende kan holde øje med, om der kommer nye planter og hurtigt kan fjerne enkeltplanter, inden de udvikler sig til store kolonier.

Der er plads til flere Bjørnebander, så hvis du/I gerne vil etablere en bjørnebande, hjælper vi jer gerne i gang, samt etablerer kontakt til eksisterende bjørnebander, som gerne giver fif og gode ideer.

Meld gerne tilbage i hvilke områder du/I bekæmper bjørneklo. Det giver os en bedre mulighed for at koordinere den samlede indsats.

Ballerup Kommune tilbyder:

- Oplæg om kommunens indsats og hvordan I i praksis bekæmper bjørneklo
- Udarbejder informationsmateriale og annoncer til lokalt brug.

Udlån af udstyr

- Klojern til at fjerne tidlige skud
- Stangsakse til at klippe skærme
- Engangsdragter og handsker, som ikke skal leveres tilbage

*Husk beskyttelse
til øjnene*

Forplejning ved arrangementer

- Ved arrangementer, betaler vi gerne for lidt mad og drikke til de aktive. Aftal nærmere med Grønt Sekretariat.

Afhentning af affald

- Efter aftale afhenter vi sække med skærme og rødder fra bjørnekloen.

Eksempler på Bjørnebander

Bjørneklo kan besejres

Østerhøj Naturparks Venner er en af de borgergrupper, der siden 1996 har kæmpet en sej kamp mod bjørneklo. Men nu ser det ud til, at flere lokalområder kan betegnes som "bjørneklo-frit" område.

- Vores mangeårige kamp mod bjørnekloen har lært os at koncentrere indsatsen på at klippe skærmene, inden de danner frø. Det gør vores arbejde meget lettere, men betyder på den anden side, at vi er nødt til at gennemgå området et par gange om året, siger John Rasmussen, tidligere formand for Østerhøj Naturparks venner.

Bjørnebanden på Brydegården

Hvert forår inviterer Måløv Parkgruppe andre borgere i lokalområdet til manuel bekæmpelse af bjørneklo og efterfølgende hygge på Brydegården.

- Vi har nogle gode aftener, hvor de fremmødte kan lære deres lokale naturområder at kende og tage et medansvar for, at områderne også er til at færdes i. Desuden falder man helt naturligt i snak med naboen, fortæller formanden for Parkgruppen Tina Findshøj.

*Brydegårdsbjørne-
bande i aktion*

Sådan kan du bekæmpe Kæmpe-Bjørneklo manuelt

Bekæmpelse kræver det rette udstyr. Kroppen skal dækkes. Tøjet kan f.eks. være en heldragt af syntetisk vandafvigende materiale. Bomuld opsuger plantesaften og er derfor ikke sikker nok. Fodtøj skal helst være gummistøvler, så du ikke risikerer, at saften sprøjter på dine ben, og husk at bruge arbejdshandsker. Beskyt øjnene med briller eller solbriller. Til at fjerne bjørneklo kan du bruge spade, klopjern, stangsaks eller le.

Og den rette timing

Marts/april/maj

Nogle år kan indsatsen starte endnu tidligere. Rodstikning/opgravning inden planten bliver 1/2 meter høj.

Maj

Brug klojern, hvis planterne er for store til rodstikning.

Juni

Større planter skal bekæmpes inden de blomstrer. Brug le, klojern eller stangsaks.

Juli

Blomsterne skal klippes med bjørneklosaks og køres til forbrænding.

August/september/oktober

Hold øje med, om der er blomster. De skal klippes af og sendes til forbrænding.

Rodstikning

Den bedste og mest effektive metode er at grave roden op i det tidlige forår med en spade, inden planten er blevet en halv meter. Du kan også rodstikke planten ved at hugge roden over mindst 10 cm under jordoverfladen. Ofte dør planten ved rodstikning, det sker dog ikke med sikkerhed.

Bjørneklojern, le eller slåning

Når planten er blevet for stor til rodstikning, kan du fælde den med bjørneklojern eller le. Hvis planten har fået skærm, er det meget vigtigt, at du fjerner skærmene. Planten skal slås/fældes flere gange i løbet af sæsonen. Når du har slået planten nogle gange, forhindrer du, at der opbygges næring i plantens rødder, derved "udsultes" planten.

Skærmklipping

Har planten sat skærm, skal du klippe skærmen af, inden planten bliver slået.

Brug en stangsaks, så du kan holde afstand til planten.

Hvis skærmene komposteres eller får lov at ligge på jorden, vil de tvangsmodne, frøene spredt og danner nye planter. Det er derfor meget vigtigt at skærmene kommer i plastiksække. Har du store mængder skal de til forbrænding, har du få skærme kan de bortskaffes til dagrenovationen.

Har du store mængder bjørnekloskærme, afhenter Ballerup Kommune gerne sække efter aftale.

Vil du vide mere

**om bekæmpelse af
bjørneklo er du velkom-
men til at kontakte
Grønt Sekretariat
på tlf: 44 77 22 94
Miljø og Teknik
på tlf: 44 77 24 48**

www.ballerup.dk

På kommunens hjemmeside finder du information om Bjørnekloog links til andre relevante hjemmesider. Du kan også registrere de bjørnekloforekomster du støder på, ved at bruge menuknappen Balkort.

Grønt Sekretariat Februar 2007

